

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

PSZ.II.431.12.2016

Kielce, dn. 23.09.2016 r.

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	29. 09. 2016
L.dz. zał.	
Podpis	

Pani Jadwiga Życka
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Spółdzielcza 3
26-200 Końskie

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli problemowej, która przeprowadzona była

w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w dniach **30-31 sierpnia 2016 r.**

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 poz. 575).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, w składzie:

- 1. Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 14), upoważnienie nr 691/2016 z dnia 25.08.2016 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
- 2. Pani Katarzyna Arendarska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 19), upoważnienie nr 690/2016 z dnia 25.08.2016 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. **Organizacja Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.**
2. **Zgodność zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.**
3. **Zapewnienie koordynatorom pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.**
4. **Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**
5. **Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.**
6. **Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**
7. **Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**
8. **Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.**
9. **Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.**

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Organizacja Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich zostało wyznaczone na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Zarządzeniem Starosty Koneckiego Nr 41/2011

z dnia 10.11.2011 r. Dokonano wówczas stosownych zmian w Statucie PCPR w Końskich – Uchwałą Nr XVIII/33/2012 Rady Powiatu w Końskich z dnia 27.04.2012 r. i Regulaminie – Uchwałą Nr 33/2012 Zarządu Powiatu w Końskich z dnia 17.04.2012 r. Regulamin PCPR w Końskich został uzupełniony o zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W PCPR w Końskich utworzony został Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Wśród 30 zadań wymienionych w Regulaminie, które realizuje Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej, cztery z nich nie były zadaniami organizatora, uwzględnionymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mianowicie:

- Zadanie 2 „zapewnienie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu”,
- Zadanie 4 „współpraca przy opracowywaniu Programu Integracji Osób i Rodzin Szczególnego Ryzyka”,
- Zadanie 5 „monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2014-20120”,
- Zadanie 27 „Składanie wniosków do Dyrektora o dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 38 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”.

W związku z powyższym, dyrektor Centrum złożył pisemne wyjaśnienia (**zał. nr 1 i nr 2**), z których wynika, że zadania 4, 5 i 27 realizowane są przez Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej tylko w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku zadania 2 – nastąpiło omyłkowe przyporządkowanie tego zadania Zespołowi. W celu wyeliminowania nieprawidłowości – opracowany został projekt Uchwały Zarządu Powiatu w Końskich w sprawie zmiany Regulaminu PCPR w Końskich, w którym dokonane zostaną stosowne zmiany dotyczące prawidłowego przyporządkowania zadania.

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy: „opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych”. Centrum opracowało „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2015-2017”. Program został przyjęty Uchwałą Nr V/19/2015 Rady Powiatu w Końskich z dnia 26.03.2015 r.

Program składa się z dziewięciu części:

1. Wstęp.
2. „Podstawa prawna” - wskazane zostały następujące akty prawne: Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20.11.1989 r., Ustawa z dnia 25.02.1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy, Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej, Rozporządzenie MPiPS z dnia 03.08.2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.
3. „Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie koneckim” – w tej części przedstawione zostały dane statystyczne dotyczące rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej za okres od 2012-2014, min.: liczba rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych; liczba dzieci w nich przebywających w poszczególnych latach, przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej; liczba dzieci pochodzących z innych powiatów, a umieszczonych w pieczy zastępczej zorganizowanej na terenie powiatu koneckiego. Następnie ukazano dane statystyczne dotyczące usamodzielnień (liczba usamodzielnionych wychowanków w poszczególnych latach, liczba i wysokość świadczeń wypłaconych z tytułu usamodzielnienia).
4. „PCPR w Końskich jako Organizator rodzinnej Pieczy Zastępczej” – w tej części wymienione zostały zadania ustawowe Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz podano dane statystyczne dotyczące realizacji niektórych zadań (min.: liczba dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego w latach 2012-2014,; liczba dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych, liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014; wynagrodzenia koordynatorów w poszczególnych latach; liczba specjalistycznych porad udzielonych rodzinom zastępczym w poszczególnych latach; liczba przeszkolonych kandydatów na niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze w omawianym okresie).

Przedstawiona analiza zadań Organizatora odnosi się jedynie do czterech zadań spośród wielu, które wymienia ustawodawca min.: w art. 76, 77 oraz w rozdziale 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zdaniem kontrolujących, część ta winna zawierać analizę realizacji wszystkich zadań ustawowych Organizatora – obrazując w ten sposób efektywność i rozwój systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego.

5. „Mocne i słabe strony systemu pieczy zastępczej w powiecie koneckim” – wymieniono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w obszarze pieczy zastępczej (**zał. nr 3**).
6. „Cele i kierunki działania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017”. Celem głównym Programu jest: „tworzenie warunków do skutecznego rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim z ukierunkowaniem na prowadzenie rodzinnych form pieczy zastępczej”. Następnie wymieniono cele szczegółowe, kierunki działania i wskaźniki. Wyznaczonych zostało 6 celów szczegółowych:
 - rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,
 - podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych i prowadzących RDD,
 - integracja środowisk rodzinnej pieczy zastępczej,
 - poprawa funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym w rodzinach zastępczych i RDD,
 - zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego,
 - poprawa sytuacji i funkcjonowania w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.Do każdego celu wskazano kierunki działania, czyli sposób realizacji danego celu.
7. „Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017” – określono limit rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach: na rok 2015 zaplanowano utworzenie 5 rodzin zastępczych zawodowych, 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego. W roku 2016 zaplanowano utworzenie 6 rodzin zastępczych zawodowych, 3 rodziny zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego i 1 rodzinę zawodową specjalistyczną. W roku 2017 - zaplanowano utworzenie 6 rodzin zastępczych zawodowych, 3 rodziny zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego i 1 rodzinę zawodową specjalistyczną (**zał. nr 4**).
8. Ewaluacja i monitoring Programu. Ewaluacja będzie polegała na usprawnianiu realizacji Programu poprzez modyfikację jego zapisów. Program będzie monitorowany poprzez zbieranie, analizę i interpretację danych dotyczących zrealizowanych zadań z zakresu pieczy zastępczej.
9. Zakończenie.

Zgodność zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

Zgodnie z art. 78 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – osobą zatrudnioną na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej może być osoba, która:

- posiada wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie,
- wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej oraz co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dzieckiem i rodziną lub co najmniej roczne doświadczenie jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka,
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

PCPR w Końskich zatrudnia 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (5 etatów). Wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku koordynatora posiadają wymagane kwalifikacje i spełniają warunki, o których mowa w art. 78 ustawy (**zał. nr 5**).

Koordynatorzy mają pod opieką łącznie 73 rodziny zastępcze, z tego trzech koordynatorów ma 15 rodzin pod opieką, a dwóch koordynatorów 14 rodzin (**zał. nr 6**). Liczba rodzin objętych opieką jednego koordynatora jest zgodna z art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację pracy Pani Agnieszki Kowalik – zatrudnionej na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zadania koordynatora określone zostały w „zakresie obowiązków i odpowiedzialności” (**zał. nr 7**), a także w „Porozumieniu w sprawie sposobu realizacji zadań określonych w *Zakresie obowiązków i odpowiedzialności* koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej podlegających zadaniowemu systemowi czasu pracy” (**zał. nr 8**) zawartym między koordynatorem a dyrektorem PCPR w Końskich. Porozumienie w sposób szczegółowy określa min.: częstotliwość kontaktów koordynatorów z rodziną (bezpośrednich – nie rzadziej niż raz w miesiącu), ze szkołą (nie rzadziej niż raz na kwartał); dokumentowanie wizyt

u rodzin (protokół z każdej wizyty); sporządzanie okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; sporządzenie półrocznych sprawozdań z funkcjonowania rodzin dla sądu; sporządzanie comiesięcznych kart czasu pracy.

Praca koordynatora prowadzona jest w oparciu o tygodniowe plany pracy (zał. nr 9), z realizacji których sporządzane są sprawozdania (zał. nr 10). Oba dokumenty zatwierdzone są przez kierownika Zespołu. Z rozmowy z koordynatorem i dyrektorem Centrum, wynika, że wizyty u rodzin nie są zapowiedziane. Koordynator podczas wizyty u rodziny informuje ją jedynie, że za miesiąc ponownie ją odwiedzi – nie ustalając konkretnego terminu. Zdaniem kontrolujących, terminy odwiedzin koordynatorów u rodzin, winny być wcześniej ustalone przez obie strony, ponieważ mogą one być odbierane przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej czy prowadzące rodzinny dom dziecka jako sytuacje naruszające np. ich prywatność. Jedynie w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach - powinny być organizowane w sposób niezapowiedziany. Podczas wizyt, koordynator rozmawia z osobami sprawującymi pieczę zastępczą o problemach z jakimi rodzina się boryka, diagnozuje potrzeby rodziny, a następnie organizuje pomoc (np. wizyty u psychologa, prawnika, logopedy, terapeuty, pomoc w sporządzaniu pism do sądu, przy opracowywaniu planu pomocy, sprawozdań do sądu czy ugody alimentacyjnej, udziela informacji i doradza).

Zapewnienie koordynatorom pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Z dokumentacji dotyczącej szkoleń (zał. nr 11) udostępnionej kontrolującym, wynika, że w latach 2014 - 2016 koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w szkoleniach oraz w konferencjach (rodzicielstwa zastępczego; metodycznej pt.: "Przemoc rówieśnicza") i w kongresie karty dużej rodziny. Szkolenia organizowane były przez: Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PRO”; Ośrodek Rehabilitacyjno - Wypoczynkowy „Polanika”; Fundację Dziecko i Rodzina; Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego; Stowarzyszenie „Spinacz”; MGOPS w Końskich; Małopolskie Centrum Profilaktyki; Instytut Szkoleń i Analiz Gospodarczych; PCPR w Końskich. Tematyka szkoleń i konferencji ściśle związana była z pracą koordynatora.

Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Zadanie dotyczące naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, realizowane jest poprzez:

- udział w Akcji Wojewody Świętokrzyskiego „Potrzebuję rodziców od zaraz”. W ramach Akcji w 2015 r. pełnione były popołudniowe dyżury informacyjno-konsultacyjne przez pracowników Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej, którzy udzielali osobom zainteresowanym informacji i porad z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej. Na stronie internetowej PCPR i Starostwa Powiatowego w Końskich zamieszczone zostały informacje dotyczące promocji rodzicielstwa zastępczego;
- na stronie internetowej PCPR w Końskich stale zamieszczona jest informacja dotycząca poszukiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Nabór kandydatów prowadzony jest na bieżąco

Podsumowując, stwierdzić należy, że promocja rodzicielstwa zastępczego w roku 2015 na terenie powiatu koneckiego była skromna. Z pisemnego wyjaśnienia dotyczącego sposobu realizacji zadania wynika, że PCPR dysponował ograniczonymi środkami na ten cel.

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Proces kwalifikowania oraz wydawania opinii o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej prowadzony jest w zgodzie z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz procedurę przyjętą Zarządzeniem Nr 7/2016 dyrektora PCPR w Końskich z dnia 1 marca 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka oraz kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka. Kwalifikacja kandydatów przebiega w sposób następujący: osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej lub prowadzeniem rodzinnego domu dziecka zgłaszają się do PCPR w Końskich, do pracowników Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Podczas spotkania, zainteresowani informowani są

o wymogach formalnych, które musi spełniać osoba sprawująca pieczę zastępczą, a także otrzymują listę niezbędnych dokumentów, które muszą przedłożyć tj.: wniosku o objęcie procesem kwalifikacji (**zał. nr 12**), oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych (**zał. nr 13**); oświadczenia o spełnianiu warunków określonych w art. 42 ustawy (**zał. nr 14**).

W dalszej części postępowania, osoby zainteresowane zobligowane są do dostarczenia następujących dokumentów niezbędnych do zakwalifikowania ich na szkolenie:

- życiorysu podpisanego własnoręcznie, zawierającego podstawowe dane osobowe, informacje o środowisku rodzinnym i zawodowym oraz życiorys emocjonalny,
- oświadczenia dotyczącego władzy rodzicielskiej podpisanego własnoręcznie,
- oświadczenia dotyczącego leczenia psychiatrycznego i odwykowego podpisanego własnoręcznie,
- zaświadczenia lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do podjęcia opieki nad dzieckiem jako rodzina zastępcza,
- zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do utworzenia rodziny zastępczej (brak chorób uniemożliwiających opiekę nad dzieckiem),
- zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego,
- zaświadczenia potwierdzającego stałe źródło dochodu (netto),
- odpisu zupełnego aktu małżeństwa,
- opinii służbowej z zakładu pracy- w miarę możliwości jak najpełniejszej,
- wyników prześwietlenia klatki piersiowej (opis),
- wyników WR,
- sentencji rozwodowej w przypadku rozwodu (oryginał lub odpis),
- kserokopii dowodu osobistego,
- zaświadczenia potwierdzającego stałe miejsce zamieszkania, w tym udokumentowaną podstawę prawną zameldowania w lokalu (akt własności, akt notarialny, wyciąg z księgi wieczystej),
- oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 42 ustawy,
- opinii psychologicznej o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, o której mowa w art. 42 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Następnie pracownik Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy udaje się z wizytą do domu kandydatów w celu lepszego ich poznania i ustalenia warunków bytowych i mieszkaniowych. Z wizyty sporządza kwestionariusz wywiadu dla osób zgłaszających

gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (**zał. nr 15**). Po skompletowaniu powyższych dokumentów, kandydaci zostają skierowani na badanie psychologiczne, które ma na celu ocenę ich predyspozycji i motywacji oraz na rozmowę pedagogiczną.

Przedstawiona powyżej procedura stosowana jest w przypadku osób zgłaszających się bezpośrednio do Centrum. Natomiast w przypadku osób zgłaszających się do sądu, a także rodzin już utworzonych, PCPR dostosowuje procedurę do kandydatów. W 2016 r. wydanych zostało dla sądu 9 opinii o kandydatach na rodziców zastępczych. W roku 2016 prowadzono 4 postępowania kwalifikacyjne, w wyniku których wydano: 1 zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia. W przypadku wszystkich kandydatów wydane zostały opinie o spełnianiu przez nich warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację rodziny zastępczej niezawodowej utworzonej w roku bieżącym. W aktach znajdowała się wymagana dokumentacja, potwierdzająca spełnianie przez osobę pełniącą funkcję rodziny zastępczej – wymogów ustawowych. Uwagę kontrolujących zwróciło zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia kandydatki wydane przez zakład pracy, w którym była zatrudniona. Ponadto dokument potwierdzający odbycie 10 - godzinnych praktyk nie zawierał informacji szczegółowych, takich jak: w jakich dniach i godzinach odbywała się praktyka oraz informacji o jej przebiegu.

Pozostała dokumentacja nie budziła zastrzeżeń kontrolujących, a prowadzony proces kwalifikacji przebiegał zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Zadanie realizowane zgodnie z art. 76 ust 4 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prowadzone są zgodnie z programem szkolenia pod nazwą „PRIDE – Rodzinna Opieka Zastępcza” Towarzystwa „Nasz Dom.” Program obejmuje zakres szkolenia określony rozporządzeniem MPiPS z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej, w wymiarze 110 godzin. Program został zatwierdzony decyzją nr 27/2013/RZ z dnia 29.11.2013 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej na okres 5 lat.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich zatrudnia 2 osoby posiadające świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego dla trenerów Programu PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza/Adopcja w wymiarze 290 godz. Kurs organizowany był przez

Towarzystwo „Nasz Dom” w oparciu o licencję przyznaną przez Child Welfare League of America przy współpracy Fundacji OKS. Program kursu zatwierdził Minister Pracy i Polityki Społecznej (decyzja Nr DPS-V-5122-20-WB/04 z dnia 15.07.2004 r. i Nr DPS-VI-4122-3-WB/05 z dnia 14.01.2005 r.).

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka odbywają się zgodnie z zasadami wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 7/2016 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich z dnia 1 marca 2016 r. (**zał. nr 16**).

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, iż w 2016 r. przeszkolono 4 kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, w tym wydano jedno zaświadczenie kwalifikacyjne dot. pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz i jedno świadectwo o ukończeniu szkolenia. W przypadku dwóch osób - nie wydano świadectw ukończenia szkolenia z powodu nie spełnienia przez nie wszystkich warunków (jedna osoba nie odbyła 10 – godzinnych praktyk, druga osoba – była w trakcie dostosowywania warunków mieszkaniowych do potrzeb dzieci oraz nie odbyła 10 – godzinnych praktyk, a także zdaniem zespołu kwalifikującego – winna się poddać dodatkowemu badaniu psychologicznemu).

W trakcie kontroli sprawdzono teczki 4 rodzin zastępczych. W przypadku 3 rodzin w tezcze znajdowały się wszystkie niezbędne dokumenty związane z kwalifikowaniem i szkoleniem kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku jednej rodziny w dokumentacji stwierdzono brak oświadczeń kandydatów, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2, 3, 4 oraz opinii pedagogicznej i analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W trakcie kontroli uzupełniono oświadczenia z punktu 2 i 4. W dokumentacji rodziny zastępczej znajdował się także *Protokół z przekazania dziecka do rodziny pomocowej*, który również zostanie zmodyfikowany i uzupełniony o brakujące dane (dziecka, rodziny pomocowej i rodziny zastępczej). W dokumentacji osób przeszkolonych, stwierdzono również brak szczegółowych informacji dotyczących 10 – godzinnych praktyk.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 i 7 PCPR prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W trakcie analizy w/w rejestrów kontrolujący stwierdzili, iż w przypadku rejestru osób

pełniących funkcję (...) brak było informacji o liczbie umieszczonych dzieci i osób, o których mowa w art. 37 ust 2 w/w ustawy. Braki zostały uzupełnione w trakcie kontroli.

Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Zgodnie z art. 76 ust 4 pkt 3a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich zapewnia kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przeprowadzenie badań psychologicznych i pozyskanie niezbędnej opinii o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Badania przeprowadzane są przez zatrudnionego w PCPR na umowę zlecenie psychologa, który zgodnie z art. 42 ust. 5 pkt b ww. ustawy posiada wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2 – letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym. Zgodnie z § 1 pkt 1 umowy zawartej 10.02.2016 r. psycholog przyjmuje do wykonania przeprowadzenie badań psychologicznych i wydanie opinii o posiadaniu przez kandydatów predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w łącznej ilości 15 opinii.

Na badanie psychologiczne kandydaci do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej oraz prowadzenia rdd kierowani są przez Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej PCPR w Końskich na podstawie skierowania.

Psycholog prowadzi rejestr przeprowadzonych badań psychologicznych oraz wydanych opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Rejestr zawiera: l. p., imię i nazwisko kandydatów, nr skierowania na badania psychologiczne, datę wydanej opinii. Z danych rejestru wynika, iż na badania w 2016 r. skierowano 7 kandydatów (3 rodziny i 1 osobę). Opinia opracowana jest na podstawie rozmowy z kandydatem i po przeprowadzeniu badania psychologicznego z wykorzystaniem metod: kwestionariusza osobowości EPQ-R Eysencka, inwentarza osobowości NEO-FFI Costy i Mccoral. W opinii znajduje się oświadczenie psychologa, iż posiada 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, iż powyższe zadanie nie było realizowane z uwagi na brak kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.

Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich przeprowadza zarówno badania psychologiczne, które opisane zostały w punkcie 7 niniejszego wystąpienia, jak i pedagogiczne dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Badania pedagogiczne przeprowadzane są przez pracownika PCPR w Końskich i polegają na odbyciu rozmowy pedagogicznej, która ma charakter informacyjny, a także posiada aspekt diagnostyczny. Z przeprowadzonej rozmowy sporządzana jest opinia pedagogiczna. Z chwilą uzyskania od kandydatów niezbędnej dokumentacji, Zespół do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonuje analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Analiza przeprowadzana jest na podstawie kwestionariusza (zał. nr 17), który uzupełniony zostaje podczas wizyty pracownika Organizatora w miejscu zamieszkania kandydatów. Następnie dokonywana jest ocena pod względem spełniania przez kandydatów wymogów określonych w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Po dokonaniu oceny Zespół podejmuje decyzje o wstępnej akceptacji kandydata i kieruje go na szkolenie programem PRIDE.

Ocena zadań ujętych w zakresie kontroli realizowanych przez jednostkę kontrolowaną.

Organizacja Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Organizator funkcjonuje zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Wśród 30 zadań wymienionych w Regulaminie, które realizuje Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej, cztery z nich nie były zadaniami Organizatora, uwzględnionymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W celu wyeliminowania nieprawidłowości – opracowany został podczas kontroli projekt Uchwały Zarządu Powiatu w Końskich w sprawie zmiany Regulaminu PCPR w Końskich, w którym dokonane zostaną stosowne zmiany

dotyczące prawidłowego przyporządkowania jednego zadania. Odnosnie pozostałych zadań – dyrektor Centrum złożyła pisemne wyjaśnienia, które kontrolujący uznali za uzasadnione. Przedstawiona w części 4 „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2015-2017” analiza zadań Organizatora odnosi się jedynie do czterech zadań spośród wielu, które wymienia ustawodawca min.: w art. 76, 77 oraz w rozdziale 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zdaniem kontrolujących, część ta winna zawierać analizę realizacji wszystkich zadania ustawowych Organizatora – obrazując w ten sposób efektywność i rozwój systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

Zgodność zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

Wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej posiadają odpowiednie kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach i spełniają wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Praca koordynatorów wykonywana jest w sposób planowy, rzetelny i z zaangażowaniem. Kontrolujący zwrócili uwagę na niezapowiedziane wizyty koordynatorów u rodzin. Zdaniem kontrolujących terminy odwiedzin koordynatorów u rodzin winny być wcześniej ustalone przez obie strony, jedynie w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach - powinny być organizowane w sposób niezapowiedziany.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Organizator umożliwi koordynatorom systematyczne podnoszenie kwalifikacji, w celu zwiększenia efektywności ich pracy.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

PPCPR prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka poprzez promocję rodzicielstwa zastępczego, która w roku 2015 była skromna. Z pisemnego wyjaśnienia dotyczącego sposobu realizacji zadania wynika, że PCPR dysponował ograniczonymi środkami na ten cel.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane jest zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w sposób kompetentny, rzetelny i szczegółowy, poza uchybieniem w postaci zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia kandydatki wydanym przez zakład pracy, w którym była zatrudniona i braku szczegółowych informacji na temat 10-godzinnej praktyki takich jak: w jakich dniach i godzinach odbywała się praktyka oraz informacji o jej przebiegu.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Zadanie realizowane jest zgodnie z art. 76 ust 4 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z programem szkolenia pod nazwą „PRIDE – Rodzinna Opieka Zastępcza” Towarzystwa „Nasz Dom.” Program obejmuje zakres szkolenia określony rozporządzeniem MPiPS z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej, w wymiarze 110 godzin. Program został zatwierdzony decyzją nr 27/2013/RZ z dnia 29.11.2013 r. przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na okres 5 lat.

Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze przeprowadzane są przez dwóch wykwalifikowanych trenerów programu PRIDE.

W trakcie kontroli sprawdzono teczki 4 rodzin zastępczych - w przypadku jednej stwierdzono brak oświadczeń kandydatów, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2,3,4 oraz opinii pedagogicznej i analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W trakcie kontroli uzupełniono oświadczenia z punktu 2 i 4. W wyniku analizy dokumentacji osób przeszkolonych, stwierdzono że w zaświadczeniach o odbyciu 10 – godzinnego stażu brak jest szczegółowych informacji.

PCPR w Końskich, zgodnie z art. 46 ust. 1 i 7 prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rejestru osób pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W trakcie analizy w/w rejestrów kontrolujący stwierdzili, iż w przypadku rejestru osób pełniących funkcję (...) brak było informacji o liczbie umieszczonych dzieci i osób, o których mowa w art. 37 ust 2 w/w ustawy. Braki zostały uzupełnione w trakcie kontroli.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Badania psychologiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, przeprowadza zatrudniony w PCPR na umowę zlecenie psycholog, który posiada kwalifikacje zgodne z art. 42 ust. 5 pkt b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Zadanie dotyczące *organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora*

i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego nie było realizowane z uwagi na brak kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.

Zadanie nie było realizowane.

Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Organizator zapewnia kandydatom badania psychologiczne i pedagogiczne. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonuje szczegółowej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, a także bada motywację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku jednej rodziny (spośród 4, których akta sprawdzono) w dokumentacji stwierdzono brak oświadczeń kandydatów, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2, 3, 4, opinii pedagogicznej oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

W wyniku kontroli wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

- 1. W „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2015-2017” przy dokonywaniu analizy realizacji zadań, uwzględnić wszystkie zadania Organizatora wymienione przez ustawodawcę.**
- 2. Ograniczyć liczbę niezapowiedzianych wizyt koordynatorów u osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą do przypadków, w których taka wizyta jest uzasadniona.**
- 3. Podejmować więcej działań promujących rodzicielstwo zastępcze na terenie powiatu koneckiego.**
- 4. Wymagania kandydatów potwierdzać dokumentacją pochodzącą z niezależnych źródeł i niepowiązanych z kandydatami instytucji.**
- 5. Dokumentować 10 - godzinną praktykę (zgodnie ze wskazówkami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym), którą zgodnie § 2 ust. 1 pkt 13 i ust. 2**

z rozporządzeniem MPiPS z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej – winni odbyć kandydaci.

- 6. Uzupelnąć dokumentację rodzin (analizowaną podczas kontroli) w brakujące dokumenty, tj.: opinie pedagogiczne i analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej.**

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmowy z dyrektorem ORPZ oraz pracownikami,
- analizy dokumentacji: Regulaminu i Statutu PCPR w Końskich; „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2015-2017”; dokumentacji potwierdzającej wykształcenie koordynatorów oraz dokumentacji dotyczącej ich pracy, dokumentacji dotyczącej rodzin zastępczych (kwalifikacji, szkoleń), rejestrów, dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje psychologa, informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora i pracowników na potrzeby kontroli.

Wystąpienie pokontrolne sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się Pani Jadwidze Życkiej - dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, a drugi włącza się do akt kontroli.

Pouczenie.

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 poz. 575) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości

w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

..Anna.....Kowalczyk.....
.....Katarzyna.....Arendolnik.....
(osoby kontrolujące)

Z up. W. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
.....
Mariusz Pasek
(zarządzający kontrolą)
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900